

# ZALAI KÖZLÖNY.

A nagy-kanizsai „Ipar-Testület,” „a nagy-kanizsai Takarékpénztár részvény-társaság,” a „Kotori takarékpénztár

részvény-társaság,” „nagy-kanizsai és a galamboki önkéntes tűzoltó egyesület,” a „nagy-kanizsai kisednevelő egyesület,” a „nagy-kanizsai tanítói járáskör,” a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nőegylet,” „n.-kanizsai izr. jótékony nőegylet,” „szegények tápintézete,” a „katonai hadastyán egyesület,” a „soproni kereskedelmi iparkamara,” nagy-kanizsai külvalasztmányának hivatalos lapja.

## HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

### A jegyzői kar regenerálása.

Nagy-Kanizsa, 1900. szept. 7.

Az új közigazgatási tanfolyamok felállítását, mely előjele a közigazgatás közelebb nagy átalakulásának, sokan a falusi jegyzői karunk mintegy teljes átalakulását, társadalmi állás és képzettség tekintetében teljes metamorfózist várják.

Nem akarunk az eseményeknek elébe vágni, másrészt pedig nem szándékozunk eső után matogatni fel a köpnyűt akkor, midőn néhány, az új reformmal szembeszálló megjegyzést pertraktáltak a jelen sorokban. Csupán észrevételeinket óhajtuk röviden előadni.

Atatás a kiképzésben nem történt. Egyedül az egységes tanítás behozatala, a mit megkíván a közigazgatási rendszer jövődi reformja. De egyebekben a leglényegesebbek a régiben maradtak azzal a különbséggel, hogy a mit eddig praxisból kellett megtanulni, arra ezúttal meg fog tanítani az iskola, a mi hogy általában véve szerencsés változás-e, nagyon is kétséges dolog.

Vitatkoztak azon eleget, vajjon szükséges-e a jegyzőnek elméletileg is képzettnek lennie. Bizonyos, hogy semmiféle tudás sem lehet alapos, ha csupán a praxison épül. Az elméletre egy bizonyos mértékben minden foglalkozás ágbán szükség van, még a kézműves ember is rendelkezik mesterségének némi teoretikus elemeivel, a mennyiben minden rendszer ismeret elmélet nélkül lehetetlen és ebben a mértékben a jegyzőnek is nagy szüksége van elméleti képzésre, hogy rendszerbe tudja foglalni és világosan áttekinteni sokáig közigazgatási ismereteinek halmazát, csak-hogy az a véleményünk, hogy minden emberben, a ki irással és olvasással szokott foglalkozni, van annyi abstraháló képesség, hogy bizonyos ideig tartó gyakorlat után a szükséges elméletre szert tegyen. Jegyzőink eddigi sikeres működése eklatáns bizonyítja, hogy a szükséges elméleti ismereteket megtudták szerezni a praxisból is és így világos dolog, hogy a mostani közigazgatási tanfolyamok e tekintetben egy cseppet sem fogják elősegíteni a jegyzői karunk az eddiginél nagyobb kiképzését. Mert világos, hogy a közigazgatási tudományok tudományos művelésére az az egy iskolai esztendő kevés, az éppen szükséges

elmélet megszerzésére pedig fölösleges. Sőt az is bizonyos, hogy 3 évi praxis jobban kiképez, mint egy évi praxis és egy évi iskola. Mert a jegyzőnek végre is a praktikumban kell jártnak lennie, ennek pedig legjobb tanítója az élet.

Közigazgatási tanfolyamok felállításának tervezése alkalmával, arra gondoltak, hogy a tanfolyamokba való felvételt érettségi bizonyítványhoz kötik. E tervet azonban — sajnos — eljettették. A középiskola hat osztálya egy évi gyakorlattal kibővíthet elégséges a tanfolyamokba való felvételhez. Láttuk már, hogy ez a jegyzői kiképzésének nem válik előnyére, de van ezen kívül egy másik baj is, melylyel az érettségi vizsga mellőzése és csupán a hat középiskolai osztályal való megelégedés vár. Ez a baj a jegyzői pályának biztosan bekövetkezendő túltelődésére. A jegyzői állás ugyanis a közbiztalanok állások között aránylag sok kellemes oldalal dicsekedhetik. Akinek nem esik neheze a egyhangú falusi élet, az szívesen lép e pályára, mely mindig jólletti s igen gyakran meggazdagodással jár. Jövőben a jegyzői kevésbbé szektarának is lesz kitéve, mint ma van, nyugdíjuk rendezre lesz s egyáltalában helyzetük sokban javulni fog. Világos tehát, hogy erre a pályára az az osztály, mely a közép-értelmiséget alkotja seregüstül fog tödulni, minthogy a diploma megszerzéséhez hat középiskolai osztály, egy évi gyakorlat és a tanfolyam egy esztendője elegendő. A gyógyszerészi és állatorvosi pályákhoz nem-sokára érettségi fognak megkívánni s a jegyzői pályának így megnevezkedett viszonylagos könnyebbsége még

inkább vonzani fogja azokat, kik hamarosan végezni óhajtnak.

Szóval nem sok biztató kilátással kecsegtet a jegyzők jövő pályája egészében. Sok lesz a diploma, erős lesz a verseny, nagy a protekción, s mindehhez az se bizonyos, jó lesz-e a közigazgatás.

### Az új apró pénz.

A pénzforgalom terén aktuálisabb kérdés jelenleg nincs, mint az, hogy: „hát mikor jönnek meg már valahára azok az új 20 koronás bankok, hogy vége legyen ennek az apró pénzben való szűkölködésnek?” A pró pénz! Oly nagy úrunk vagyunk, hogy, ha valaki a bank bankjánál 1000 frtos bankot mutat be, s annak apró pénzre való felváltását kéri, a pénztárist azt tudja, hogy az illető 10, vagy 5 frtos jegyeket kíván.

A 10 frtos bankjegyet és az 5 frtos államjegyet a közforgalom legkedveltebb mintája és most elvesztjük mind a kettőt. Átmenetileg pótolni fogják ugyan ezeket a 20 és 10 koronás bankjegyek, de a megemléstől itélet ki van mondva rájuk.

Az Osztrák-magyar bank új alapszabályainak 82. §-a értelmében a legkisebb névterfű pénzjegy, melyet a bank kiadni jogosítva van, az 50 koronás bankjegy lesz. Átmenetileg 100 frtos jogositva, 10 frtos jegyre 20 koronás jegyekkel beváltani és kötelezve van a fűgő államadósság 5 frtos jegyei még fenálló részének törlesztését 10 koronás bankjegyekkel eszközölni. Természetes dolog tehát, hogy ezen két, bizonyos célra szolgáló bankjegyminta forgalomba hozatala korlátlan nem lehet, hanem hogy azok kiadható darabszáma bizonyos határokból van szorítva. A 10 koronás bankjegyre nézve ezen határ 180 millió koronával lett megállapítva, a legközelebb kiadandó 20 koronás bankjegyek forgalmi köntingensét pedig az alapszabályok 111. §-a értelmében szabták meg. Ezen megsabásnak állítólag a múlt évi december havában forgalomban volt 10 frtosok

forgalmi átlaga szolgált alapjául. Mint-hogy a 20 koronás bankjegyet arra vannak rendelve, hogy a 10 frtosokat pótolják, könnyen megeshetett volna, hogy azok már kezdetben a kikötött határt túllépik, ezt elkerüldő pedig szükségesé vált, a 10 frtosok forgalmát, melyek jelenleg a kontingens már beöltötték, csökkenteni. Tehát nem a bankjegyek hiánya általában érészhető, hanem a valutarendezés ezen szükséges rendszabálva.

A kisebb papírpénz hiányának második oka abban a körülményben rejlik, hogy a bank 5 koronás ezüstérmék ellenében már nagy mennyiségű östötököt kivont a forgalomból. Ezek hiányoznak, meg azon különbség, mely a 10 frtosok megszállott kontingense és a forgalom szükséglete közt van. Azok, akik azt hiszik, hogy az új 20 koronás bankjegyek megjelenésével ezen hátrányos helyzet egy csapással véget fog érni, nagyon csalódnak, mert hisz az új bankok a forgalomban lévő tiszek pótlására vannak szánva, tehát csak oly mértékben fognak kiadatni, mint ahogy am azok belesznek vonva. Csakis 10 frtos bankjegyek beszerzésére ellenében fognak 20 koronás jegyeket kapni. Csakis egy dolog segíthet az apró pénz-hiányon, a kontingens kibővítése. Különbben nem marad más hátra, mint az 5 koronás és 1 frtos ezüstérmékkel megbarátkozni és a megváltozott körülményekhez alkalmazkodni.

Alapjában véve ezen ütemény első életjele kised valutarendezésünknek, mely eddig esades kis csecsemő volt és nem zavarta a ház rendjét. „Milyen aranyos kis gyerekek van!” mondja jó fiatal házaspár, ha a kicsike tiszességgel viselkedik, — „nem sír, alszik éjjel-nappal!” Várjatok csak, majd másképp lesz az, majd kihöz nyugalmotokból, jönnek majd a fogak, láz, kanyaró stb. — Valutarendezésünkönél is íme itt van az első gyermekbetegség. Azt mondják, hogy az a gyerek, aki kised korában átment mindenféle nyavalyán, annál egészségesebb lesz később, ha megemőrt, mert alapjában egészséges és erős természeté ki-hányja a betegségek csírát. Adja Isten, hogy a mi csecsemők is szerencsésen

## TÁRCSA.

### Huszonöt év után.

#### Emlékezés.

A „Zalai Köröly” eredeti tárcaja. — Irtá: Halls István.

Ugy kellenő kezdenem, hogy a hetes eső megszűnt, a nap kisütött és Kanizsa zászlódeszén állott, mikor összejöttünk. Valószínűleg szerint azonban mindez nem a mi kedvünkért történt, jobbnak találok tehát az eseményeket egyszerűen elbeszélni.

— Ez évi augusztus 18-án volt huszonöt éves találkozója azon diákoknak, kiknek osztálya 1875-ben Kanizsán végezte gimnáziumi tanulmányait.

Hitte volna valaki közülük, hogy ily tengerenyi idő múlva még huszonheten egybetalálkoznak?

Előzőek érkezett Szántó Józsa. Isten hozott Jóska! Már külső formád elárulja, hogy szelid lelki tanár lón belőled, hisz leszakadna az iskola bolt-hajtása egyetlen mérges toppantásodra. Utána Kocsis Lajos jött meg.

Ahlianeim hiperbola lesz, ha azt mondom, hogy ezek voltak az első „feskék”. Micsoda fejedelem alakok! Gyönyörűséggel ölelgetem a pompás kiállítású gyerekeket, de örömem köz némi lelki szorongás vegyül: ha ilyen dimenziókban növekedtek a többi diáktársak is, akkor sük lézen a Szaryas nagyterme. Lassankint szállnak a többiek.

Minden érkező hoz magával valami emlékeztetőt huszonöt év előtti ifjúságunkból. Mire 27-en egybeverődünk, akkor nem a deresebb öregek vagyunk már: teljesen visszafatallodunk. Rég elfeledett dolgok elevenednek meg előttünk s nyitott szemeknél nem a jeleket látjuk.

Az én szememben Szántó Józsa, egy tömzsi, szőke gyerek, ki diáktársaival úgy verkedik, mint valami Botond-ivadék, s akinek külsőleg semmi köze sincsen a most megjött Mohamet-emberhez. Másik Szántó Józsa az, aki alatt látóhogy en a ló megcsikózták, — akármint beszéltek is! Sőt e pillanatban ő maga is meesse kalandor mostani énjétől. (Láthatjátok révedező szemem!) Ott lutriz az iskolapad alatt egy ragyozó szomú kis pajtással, ki később valahol Algóv tájéka földmőrlő lesz és aki körülbelül harminc év múlva afőlött fog buslakodni, hogy nem jöhet közénk megfiatalodni. (Azt tudjátok, hogy 1118-ház y tanár pipaszárral jutalmazta meg a buzóg lutrizókat.)

És vajjon mi köze lehet ennek a gömbölyű, békés nyárgspolgárnak, Kocsis Lajos posta-tanácsosnak, ahhoz a vékonyképű dacos legénykéhez, akit évek óta éjszakáján csak olymódon lehetett megemteni a „Halberdöt”-t kiabáló-silbak lelővésztől, hogy megijedt pajtásai beleterpétek a hóba és magukkal hurcolták? Külsőleg éppen semmi köze sincsen. Csupán a lélekek ismeretlen mélyiségeiben rejthetők még valami a rakoncátlan ifjúból.

Szervey Dófi siet megjönni egy nappal előbb, hogy élesanyja sírjára koszorút vihessen. Megveri az eső lényes cünderét és szalonruháját; de ő alig érzi a záport, annyira érzéketlené teszük a külső hatások iránt a gyerekkorbeli emlékek.

Nini, Bedő Béla is eljött közénk Zsófi-Váraljáról! Ruganyos a járása, derült a kedélye. Nyom nélkül suhan el fölőtte a negyedszáz esztendő.

Béla meg a hátamögött álló Engländer Ottó annyira megmaradtak fiataloknak, hogy való-ágos botnyák.

Megvallom, csupán annyit tudtam arról a Zsófi-Váraljáról, hogy nagyon mezsze van s talán ma ndzsa népek lakják, kik alighanem rokoni h un elődeiknek. És Béla elhittette velem, hogy ott is magyar nép lakik, mely csakugy pórol, mint a többi civilizált magyar, sőt s az x-kártyát is küldöz.

Sanda gyau nyomja lelkemet, hogy Béla megtérfált és nagyoktat kacag hiszékenyemeg fölöt. Biztosítalak azonban édes Béla pajtásom miképe ezekben az ünnepélyes órákban akár azt is elhithetted volna velem, hogy római pápát választottok a luterdusok.

A régi szeretet könnybe borítja szememet, mikor Szomodis Bandi megérkezik. Az emlékek özönét hozza magával, s élesen megvilágítja áll előttem két diák, amint a magvas pajta szalufalú mászák. Vajjon csakugyan a királyi közjegyzőnek és a városi tanácsosnak, ennek a két szürke bécisnak, a régi énye ezedegeti a csipogó verébfiakat?

Persze az is megcsik, hogy egyik-másik nem ismeri meg a régi pajtit. Belép közénk például Zombory Lajos. — Szervusz Labos! — Gyere koma! — Istenhozzot gyerek! Üdvözöljük egyszerre huszan.

Labos paroláz velünk és sorba csókolózik. Egy jól táplált ur azonban azt mondja: „Hóhó, Labos! addig nem csókolózunk, míg meg nem mondd ki vagyok én!”

Zombory aztán forgatja jobbról-balról, de sehogyan ismeri föl a nyájas idegenben Kálgyessyt. Sőt nem ismeri meg Szomodist sem, pedig mindkettőt földjé nekü (Somogyországból voltak) — Nem csoda: 25 év óta most látja őket először. Bizony nehez a multból visszatalálni a jelenre!

Ugy-e a ti szemietek is szőkekné látják Váry Jóska fűrtjeit? Ugy-e milyen nagy távolságról keresztülvetté magát a lovon ez a ruganyostestű csöpp gyerek a torzateremben? Valóságos gyönyörűség nézni a visszamelekedés képeben.

Hát Gászner Pali ne volna a régi gyerekek? Mindjárt mikor megjött, nem odabuzta-e szive egykori lakóhelyéhez? A diákpajtások társaságában elsőben is végigsétált a fűtácán. Ferenc Józsa (anyonyira belejöttem a kedveskedő nevekbe, hogy még a királyt sem tudom Józsefnek mondani.) betenvevény ünnepűre zászlok lobogtat a házakon, s a ópek nagy csoportokban jöttek a házak elé meg-látni az ideális embereket, kik nem sajnáltak pénzt és fáradságot csupán azért, hogyjgyerekkorbeli emlékeiket fölfrisítsék.

Gászner Pali elvezette gárdáját egész a Hertelendy-házig. Ott ránteggetett a vén vadgezenyefa: „Gyere csak kis fiu, yere!” — és Pali visszafordult.

Hóhó, Palikám! Hiába buzdat magadat feszesre és kezdted peckesebb lépésekkel járni! A szemeim gyöngök, de szivemet nem lehet félrevezetni! Tudom, miért fordultál vissza, bár szó nem esett róla: mert ha tovább és belépsz a gyerekkor dűbbábas emlékeiél rászó udvarba, ha megtalálod apád lábanyomat — akkor úgy sirva fakadsz, hogy kés nevétség lesz egy királyi tanácsostól.

Miután pedig a Rothschild Jakab intérsere előállott fogatok a sörögárba röpitettek benünk, hát nem-e a visszaterő fiatalág következménye volt, hogy a sörögár nagyteremben a legelső halk kezdeményezésre egy szivvel és lélekkel rákzedtünk: „Isten áldd meg a magyart, jó kedved, bűzöggel!” Oly kitörő lelkesedéssel énekelték el a fűnázés hymnust, mint valamikor Páros Endre tanítóága idejében, mikor még tilos volt a hazafias dalok éneklése.

Oszonászás közben érkezett meg Tersán czky Józsa, az álmódzó nagy fiu, ki legolvasottabb közöttünk s folyton tökéletesíti magát oly tudomány-ágakban, melyeknek mi csupán a neveit ismerjük.

Bizony, Józsa te is okosabban tennéd, ha a fővárosba igyekeznél, hol megbeszélhetnél a hivatal nehez igjál! Oszonaa után Knortzer Gyuri főparancsnok elkalauzta a „Tizenhárom-városba,” és megmutatta a tüzoltó-tanya

tuljoga mindereket az apró bajokat, hogy ügyetlen orvos kezeli alá ne kerüljön, és hogy előrelátni nagygyá válik!

Ez a baj még nem nagy baj, csak kellemetlen. Milyen baj azonban arra vezet bennünket, hogy annak enyhítése, vagy ha lehet, orvoslása után törekedjünk. Itt is fogunk módot találni, hogy a terhes szüléscipő-cipelést lehetőleg elkerüljük, körül fogunk nézni, hogy másutt hasonló viszonyok mellett miként csinálják, eddig tekintve a legkevésbé berendezéseket fel fogjuk karolni, fejlesztelni, meghosszítani, a kézfogóformát a legszükségesebbre fogjuk korlátozni és a gíró- és kőring-formát valamint a posztakaréképzet-táruk már most is oly nagy mérvben fogjuk institúcióit mindinkább igénybe fogjuk venni. El fog remélhetőleg jóni a nap, midőn mondjuk N. N. uram checkkönyveivel a kezében fogja megvenni a község módját valami balatonmelleki bírótól, aki aztán változtatt az alickell a keszthelyi takarékpénztárról, mely utóbbi azt a nagy-kiszázi bank-főnöknek fogja beküldeni, az a meg-bizással, hogy ellenértékét a Pesti Magyar Kereskedelmi banknak utalja át.

Haj, de még messze vagyunk ettől az ideális időponttól és talán még csak az idén iratták be azt a bizonyos bíró uratam faluja iskolájának első osztályába. És mire az új, (arany-) valuta szülemé-nyeknek új magas fokú vívmányával fogunk dicsekedhetni, akkorra valószínű-leg már mi jelenleg talánoknál is a tiszta és tiszt-valuta lesz fejteken!

B y o - o.

A Sugár-ut öntözése.

A Sugár-ut ma városunk egyik leg-zebb utcája. Valamikor a körös had-seregbeli kaszárnya volt az utca vége és a mi öntöző-kocsink most is azt hiszi, hogy a kaszárnyán tul van az operációs tenger, mert a sáron birtelen megfordul, mint ha csak a posztón álló katona halberdőt kiabálna neki és onnan menekülni kellene. Pedig ez utca vége-végig ki van építve; az operációs tenger csak a Rákócy-utcai gödörrel kezdődik és a katona nem nézi az öntöző-kocit, hanem azt, mikor kell gewhr heraszt kibájtítani. Az öntöző-kocsinak tehát nincs mit félnie, az bátran lemehetne az utca végéig. Hogy miért nem megy? Azok a házi gazdák, kik az utca első végén laknak ép oly adóztól polgárok, mint azok, kik a Deák-téren ( ) laknak. Ők is töltővel léleköz emberek, a házak pedig ép oly díszesek, mint a fútcsaiak, ha csak az nem von le a házak értékeiből valamit, hogy a tulaj-donosok tulajonó része még nem városi képviselő. (De ami kézik nem mulik.)

Lehet, de nem hiszük, hogy ezért nem öntözik ama utcát, de lehet azért sem, hogy a városnak a tűzoltókkal szeren-csellen utcaseprési és öntözési szerző-dése van. Mikor a város ezeltől tíz évvel a tűzoltókkal megkötötte a szerződést, nem gondolt arra, hogy a város a Takarékpénztár- és a Babóchay-utca túl is fejtőhették: nem vette fel a szerző-désbe, hogy jó lesz a kaszárnya-utca-t is öntözni vége-végéig, ameddig a kocsi-t ki van közeve. Folyamodtak a háttulaj-donosok már ezeltől két évvel utcaöntö-zésért, de tudja Isten hová került ez a beadvány az íktatóból, hová tették véle-ményes jelentés végett, melyik komissió tárgyalta, hol töltött valahol agyon.

Hanem hát nem is szükséges, hogy a bürokrácia minden dolgot agyonbont-ságozzon. A tett emberei egy tanácsülé-sen is elhatározták, hogy az öntöző-kocsink nem a kaszárnyánál kell kert eucht-ot csinálni.

Az alispán jelentése.

Az alispán a vármegye közigazgatá-sának és az ezzel összefüggő ügyeknek állapotáról a következő jelentést terjesz-tette elő:

A felöltözött közegészségi állapota az év első hónapjaiban rosszabb volt mint a múlt év első felében, azonban az utole-b hónapokban nagyon lepadt a megbetegü-lések száma. — A csáktornyai járásban és Nagy-Kanizsa rend. tao. városban a hólyagos himlőnek néhány esete mutat-kozott, de a raqáiyos bántalom tova-terjedésének a gyors intézkedés gátot vetett.

A gyermekek közegészségi állapota nem volt kielégítő, mert míg egyrészt a roncsolt toroklob szeride áldozattal nagy számban, addig a vörheny, kanyaró, fültömriylob a vármegye területén jár-ványosan uralkodott.

A bejelentésre kötelezett fertőző beteg-ségek közül előfordult:

Roncsolt toroklobban gyógykezelte-t összesen 169, ebből gyógyult 98, meghalt 69, ápolás alatt maradt 2; vörheny-ben gyógykezelte-t összesen 164, ebből gyógyult 134, meghalt 22, ápolás alatt maradt 8; kanyaróban gyógykezelte-t összesen 330, ebből gyógyult 313, meghalt 9, ápolás alatt maradt 8; hólyagos himlőben gyógykezelte-t összesen 4, ebből gyógyult 3, ápolás alatt maradt 1; bárány himlőben gyógykezelte-t összesen 23, ebből gyógyult 23; hsi-hagymázban gyógykezelte-t összesen 52, ebből gyógyult 38, meghalt 9, ápolás alatt maradt 5; hóhkurubban gyógykezel-te-t összesen 32, ebből gyógyult 12, meghalt 3, ápolás alatt maradt 17; fültömriylobban gyógykezelte-t ösz-szesen 375, ebből gyógyult 275; gyermek-ágyúban gyógykezelte-t összesen 6, ebből gyógyult 4 meghalt 2; vérhasban gyógykezelte-t összesen 3, ebből gyó-gyult 1, ápolás alatt maradt 2; vörösb-en gyógykezelte-t összesen 10, ebből gyó-gyult 7, ápolás alatt maradt 3.

A szemesek köthártyalob, mely a per-laki, csáktornyai és alsó-levendai járások-ban tájkórosan uralkodik, a többi járá-ók és rend. tao. városokban pedig szórvá-nyosan fordul elő, a felévi kimutatás szerint 2742 számmal szerepel, ebből gyógyult 488, elhalt, vagy távozott 82, gyógykezelés alatt maradt 2122.

Rendőri boncolat teljesített 19-szer, kölső hulla-szemle előfordult 15-ször, 91-szer, súlyos sértes bejelentett 31, öngyilkosságot 33 egyén követett el, véletlen szerencsétlenség állai halálunk 55 egyén esetét áldozatul, elmozdának 15 esete képezte a hivatalos beavatkozás tárgyát, veszett el által 7 egyén maradt meg, akik védőkés céljából a huda-pesti „Pasteur” intézetbe szállították, szerencsétlen szülés előfordult 15-ször, hét éven aluli gyermekek gyógykezel-tetése el lett mulasztva 304 esetben.

A tavasz és a nyár folyamán a vármegye főorvosa a perlaki, csáktornyai és alsó-levendai járások trachomás bete-geit egyenkint, ugyszintén a nagy-kani-zsai és zala-egereszi győzsertáruk ki-velével az összes győzsertárukot gyó-reménytel, valamint a hévízi és balaton-füredi gyógyfürdőket megvizsgálta. A nagy-méltóságú m. kir. Belügyminis-terium a csáktornyai és alsó-levendai járá-sokba egy-egy trachoma orvost rendelt ki.

A népesedési mozgalom az állami anyankönyvezetők kimutatásai alapján összeállított számadatai a 1-folyó évi január hó 1-től, július hó végéig terjedő időszakra vonatkozólag a mi kerületünk-ben a következők: Nagy-Kanizsa szüle-tett 489, meghalt 374, szaporodás 115.

Kereskedelmi s iparkamara.

Hirdetmény. A cs. és kir. 5-hadtest hadbiztonsága a Trencsenbeni Nagyszombatban, Bazuban, Somorján, Neusiederen, Szent-Györgyben, Trencseni-Tepliben, Pöstvényben, Esztergomban, Győrött és Szabadhegyen, Nagy-Kaniz-sán, Kőszegen, Kismartonban, elhelyez-tett cs. és kir. közös hadseregbeli csapa-tok, intézked és elvezeték részére 1901. évi január hó 1-től 1901. évi december hó 21-éig szükségesnek kényér, zab és rozs szűkellétek biztosítására, kizárólag-osan írásbeli ajánlatok utján, nyilvános tárgyalást tart.

Az előirt korlátának megfelelően szer-kesztett, egy korlátos bérrelgel ellátott ajánlatoknak, lepecsételt borítók alatt, az előirt bántapénzzel együtt, az első nyolc állomásra nézve 1900. évi október hó 3-ának délelőtti 10 órájáig a pozsonyi cs. és kir. élelmezési raktárhoz, Eszter-gomb, Győr és Szabadhegyre nézve 1900. évi október hó 9-ének délelőtti 10 órájáig a komáromi cs. és kir. hadélelmezési raktárhoz, Nagy-Kanizsa, Kőszeg és Kis-martonra nézve, 1900. évi október hó 15-ének délelőtti 10 órájáig a soproni cs. és kir. katonai élelmezési raktárhoz, mint tárgyaló bizottsághoz nyújthatók be. Miről oly megjegyzések értesítjük érde-kelt köreinket, hogy a részletesebb fel-tételek Pozsonyban, Komáromban és Sop-ronban 1900. évi augusztus hó 1-én kelteztet, a szállítási feltételeket tartal-mazó füzetben foglaltatnak és pozsonyi, komáromi, valamint a soproni cs. és kir. élelmezési raktáraknál naponta délelőtti 9 óráig 12 óráig betekinthe-tők, a hol azok árkusokint 8 filléért bárki által meg is szereshetők.

Hirdetmény. Kereskedelemügyi miniszter ur Ó nagy-méltóságú folyó évi augusztus hó 11-én 4 269/VI. szám alatt kelt leirata alapján figyelemfelte-tjük az érdekelte köröket, hogy Görögorszá-g a mintafélt letett, hogy biztosított vá-m visszafizetésére engedett 3 havi határidőt, a legnagyobb kedvezményt élvező államok és így Magyarország és Ausztria tekintetében is 1. évre emelte fel.

Hirdetmény. A m. kir. állam-vasutak igazgatósága, az általa 1901. évben, esetleg 1903. végéig szükségeselőnd különféle anyagok, nevezetesen: tűzöltő lépták, különféle festékek, hegyi kréta, hódvódk, Cin d'Afrique, durva és finom csiszoló, asztalos anyag, borsóú, égetett fész, glutinól, grafit, gyanta, kőszén kátrány, buza-keményítő, fehér- és barna lakmázga, sürtéssis asbest lemez, deztrin-liszt, arabmégza, csiszoló papír, üveg-papír, rovarirtó pad, mérő szalag, lőszór, természetes tejföl, csiszoló vaszón, üveg vaszón, sárga vasz, barnakó, folt tisztító benzín, boví, borkó, denaturált bor-szesz, közönséges ecet, borecet, glyceria, hamuszir, chromvaszav káli, maró natron, kénvasz, szalicil-sav, kősz, szalmiak, ter-pentinszesz, szikós, vértüsgöl, fertőtlenítő víz, a vizüveg szállítására pályázatot hirdet.

A kitöltött ajánlati minták, ivenkint egy koronás magyar bélyeggel ellátandók, keltezendők és a lakás pontos megjelölése mellett, aláírásukkal s a felhívással együtt, mely szinté átirandó, lepecsételve, ezen külcimell. Ajánlat 106.423/900. szám-ból 1900. évi szeptember hó 11-iki délután 12 óráig a m. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújthatók.

Mire oly megjegyzéssel hívjuk fel érdekelte köreink figyelmét, hogy a köze-lebbi adatok és feltételek a rendes hiva-talos órák alatt, kamaránk irodájában bárki által betekinthe-tők.

Hirdetmény. A m. kir. földművelés-ügyi miniszter ur, a m. kir. állami lőtenyész intézked katonai legényegye részére az 1900-iki évi október hó 1-től kezdve 1904. évi december hó végéig terjedő

időszakban szükségeselőnd egyenruházat, löszerevények és bémok szállítására árjeltelet hirdet.

A vonatkozó ajánlatok f. évi 1900. szeptember hó 10-ik napjának délelőtti 10 órájáig Oberolly Károly kir. tanácsos, a m. kir. földművelésügyi miniszternek összehívottai főigazgatóságához (Budapest, Külső-Nádor-utca 1. emelet) nyújthatók be, 5/10-bántapénzzel együtt.

Mire oly megjegyzéssel hívjuk fel érdekelte köreink figyelmét, hogy a köze-lebbi adatokat és feltételeket tartalmazó árjeltelet hirdetmény, a rendes hivatalos órák alatt, kamaránk irodájában bárki által betekinthe-tők.

Sopron, 1900. évi augusztus havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

HIREK.

Szeptember 10. A világ leggyönyörű-bb tájkéának képe rajzolódik elénk a napon, mint kerete ama borzost jelenet-nek, mely elvette fölünk Erzsébet király-nét, koronás asszonyunkat. Gyásznap, de szent ünnepek szeptember 10-ik napja, mely imádkodni fordulunk egy martyr örökélet szelleméhez és szolo-zó-miként énekelünk nemzeti ragaszkodásunk jeléül. Mert martyrrá lett Erzsébet király-né, martyra a jószágok, melynek képviselője, személyesítője volt a gyász-ruhás asszony és ezért kellett elvezetnie a gonoszrag fegyverőtől. Őz felé jár az idő ilyenkor, az emulmas gondolatával szemben glóriás fényben ragrog előttünk Erzsébet emléke, mely örök és lelejt-betlen a magyar nemzet előtt.

Gyászintézkedések. — Boldogult Erzsébet király-né Ó Felsőeg gyázos elhunytának évfordulója folyó évi szept-ember 10-ikére esvén, ezen okból a folyó évi szeptember hó 10-ikére bir-delet törvényhatósági bizottsági köz-gyűlés folyó évi szeptember hó 10-én délelőtti 8 1/2 órákor fog megnyitni, hogy a vármegye legmelyebb gyászának ezuttal is kifejezést adamló, a délelőtti 9 órákor tartandó gyászisteni tiszteleten a törvényhatóság testületileg részvevessen.

Törvényhatósági közgyűlés. Zala-vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 10-én közgyűlést tart, melyen 53 pontot fognak tárgyalni. — Városunkat érdeklő ügyek ezen a közgyűlésben előfordulni nem fognak.

Házasságok. M. é. Arnold, bizto-nisítai titkár, f. hó 9-én vezeti oltárhoz Goldschmidt Teréz kisasszonyt, öz-v. Goldschmidt Dávidné leányát, Nagy-Kanizsán. Révny Gyula járásbírósiági hivatalnok Nagy-Kanizsán, ma délután 5 órákor vezeti oltárhoz Neusziedler Irma kisasszonyt, néhai Neusziedler János főerdész leányát.

Rosenberg Salamon kereskedő, f. hó 9-én vezeti oltárhoz Schreiberer Katinika kisasszonyt, Nagy-Kanizsán.

Felső templom. Újabb adakozá-ók: Schwarzeneberg Ignác 2 kor, Frey Tivadar 1 kor.

Köznevelőintézmények. A f. évi Szent-I-tvánnapjára üepünnepply tiszta jövedelme 537 kor. 35 fillér; a midőn ezt a. é. közönségnek szives tudomásul bejele-tenék, kedves köteletségüknek tartjuk, hogy az összes a rendezésben résztvevő társas egyesületeknek illetve az azok részéről kiküldött rendezőbizottságoknak üzenetlen és faradhatatlan közreműködés-ükért, Franz Lajos és Rudolf uraknak a világtól ingyenes szolgáltatásért, Reichenfeld Gyula urnak pedig a tom-bola állvány deszkáinak díjtalan kikölcsön-zéséért ezuton is hála köszönetet mond-junk. A n.-kanizsai róm. kath. felső tem-pлом építé bizottságának elnökege.

Az Osztrák-magyar bankfők for-galma augusztus havában. Leszámitolt váltók: 1778 drb. 1.384.000 kor. Pénztári-forgalom: 12.815.000 kor. Giro-forgalom: Átutalások más helyekről 1.936.000 kor. Giro-forgalom: Átutalások más helyek-re 324 000 kor. Giro-forgalom: Átutalások helyben számláról-számlára 29 000 kor. Bevont 5 frtos állampapírok 12 200 drb. 61 000 frt. Forgalmába hozott 5 koronás ezüstérmék 24 400 drb.

Vézetes lövés. Megrendítő sze-rencsétlenség történt a múlt hó 28-án Komárvárosban. Vig vadásztársaság kör-vadászatot tartott a határban. A hajtók között volt Horváth Imre komárvárosi

lakós György nevű 14 éves fia, ki, mikor a legbuzgóbban akarta felvenni a vadat, egyszerre iktározás fájdalmat érzett sze-meiben. Egy elvétett lövés érte és ki-vette mind a két szemét. Lehet, hogy elélt is elvezetni a nehéz sebekben. A jelek arra mutatnak, hogy a vézetes lövés Erdősi Kálmán kikiskáromi segéd-felkész, a vadásztársaság egyik tagjának fegyveréből jött. A felkész ezzel szemben tsudaja, hogy az ő fegyvertől eshetett a szerencsétlenség, s így a valósgát a további eljárás fogja kideríteni.

Rablótámogás. Mint tudósítók írja, Berzesny Sándor niklai földbírtokos házasaól az egyik éjjel bekormozott fegy-vere rablók jeletemek meg és pénzét követ-tek. Berzesny, mint hogy egyedül volt, nem mert a fegyveres rablók közé kimeni, hanem az ablakon dobott ki neki 80 frtot, mire azok eltávoztak. A csendőrség széles körű nyomozást indított meg, hogy a vakmór rablók nyomára jusson, eddig azonban még teljesen eredménytelenül.

Tűz gondatlanságból. A muraközi horvát falvakban még számos jel mutatja a civilizáció hiányát. Az ott még dívat-ban levő szabad tűzhelyek már gyakran váltak szerencsétlenség okozójává, leg-utóbb is Kotorban. Zvotec Ignác föld-mives neje nagy tüzet rakott a nyított földhelyen, a láng belekapott a padlá-szobába, s csakhamar, az egész házat és több melléképületet is elhamvasztott. Emberéletben vagy állatban nem esett sebbi kár.

Az életmentő kutya. A kulya-hűség és értelem meglátó példája az a történet, a mi nemrégben a rigyázi erdő-ben lejátszódott. A rigyázi szőlőpásztor fát vágni ment az erdőre, munkája köz-ben észrevette, hogy a közelében egy borz egyre lesi őt a lyukából. Odaugrott és fejszéjével ayguntította. Az állat vissza-esett a mélyésgébe s a szőlőpásztor utána akart menni. A talaj homokos volt és ő egyre csuszott lefelé, a homokon hasra fekvő, egyre veszeleesebb helyzetbe került. Már menthetlenül elvesztetté hitté ma-gát, mikor oda került kutya, mely őt kereste. A kutya, mikor gazdájá vesze-delmes állapotát felfogta, s hallotta jaj-gatását, keservesen vonítani kezdett. Per-cekig vonított az értelmes állat, miattal gazdájá tovább küzdött életéért, míg végre a nagy hangra odaerkült a másik hegy-pásztor, s társát, ki aligla fogja ellejelet-teni kutyaá értelmességét, kimentette.

Koszorúptöltő adomány. F. évi augusztus 31-én elhunyt Spitzer Jakabné születtet Récsény Rozália írta kegyelet-jelölő adakoztak: Spitzer Jakab 50 kor, Sattler Lajos és neje 4 kor., özv. Neufeld Fáni 2 kor., Neufeld Lipót és neje 6 kor., Weisz Sándor és neje 4 kor., Bümenschein Gyula és neje 4 kor., Weisz Matild 2 kor., Récsény Mariska 2 kor., Neumark József és neje 2 kor., Weisztenster Zsigmond és neje 2 kor., Récsény Samu és neje 6 kor., Bergstein Lotti 2 kor., Frankel Vilmos 2 kor., Récsény Miksa és neje 4 kor., özv. Steru Mari 2 kor., Goldberger József és neje 4 kor., Altstädter Ignác és neje 2 kor., Récsény Simon és neje 4 kor. Összesen 104 korona.

Belrátság. A helybeli kereskedő-tanonc iskolában a beírások a jövő tan-évre f. hó 9-én délután 3 órákor a köz-ségi polgári iskolában eszközöltenek.

Meghúsvéti templomrablás. — Fülák László, kiskiszántói születésű bádógos-segéd, a múlt vasárnap, míg a templomban az ájtatoskodók sokasága sürgőtt forgott, felsompolygott a templom padlájára és ott meghuzta távozta, a sek-erestyés pedig, midőn a hívők magóztak, annak rendje és módja szerint bezárta a templomot. Füláknek tehát vasárnap déltől egész hétfő reggelig bőven lett volna ideje a pórsúlyokot feltörni és kifosztani; de a fátum másképt akart, mert midőn a harangozó delot akart harangozni, felment az órához, hogy azt néhány percre megállítsa. Legnagyobb meglepésére, ott egy embert látott meghúzódva; rögtön lezártat, bezárta a templomot és értesítette a rendőrséget a különös ájtatoskodóról. A rendőrök Fülák uratam nyomban bekísérték. — Vallatára fogva, csak azt hajtogattja, hogy ő vasárnap reggel mise előtt kisse be-palínkázta s ettől előmosódva a torony-lépcsőre állt és ott elaludt; mire felébredt,

Selyem-Blousok 2 frt 40 krtól HENNEBERG G., selyemgyáros, ZÜRICHBEN. (Ca. é. kir. udvari-szállító.)